

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes alljärgnevalt toodud asjaoludest, kaalutlustest ja esitatud keskkonnaloa taotlusest ning tuginedes veeseaduse § 187 p 12, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 5 otsustan:

1.1. Anda Aktsiaseltsile TREF Nord (registrikood 10217746; aadress Lagedi tee 30, Veneküla, Rae vald, Harju maakond, Eesti) keskkonnaluba nr KL-520985 põhjavee ümberjuhtimiseks, Rail Baltica Rae viadukti BR0280 ehitustöödega seondult, 900 m³ aastas, 600 m³ I kvartalis, 300 m³ II kvartalis ja 10 m³ ööpäevas, Harju maakonnas Rae vallas Rae külas Tallinna-Rapla raudtee 550 (registriosa nr 24148950; katastritunnus 65301:001:6161) kinnistul, kehtivusega kuni 01.07.2024;

1.2. Määrata keskkonnaloaga nr KL-520985 ümberjuhitava põhjavee kogused (vorm V2) ning väljalaskme seirenõuded (vorm V4, V7), meetmed vee erikasutuse mõju vähendamiseks (V16) ja nõuded teabe esitamiseks loa andjale (V17), nagu kirjas korralduse p 3;

1.3. Avalikustada keskkonnaloa nr KL-520985 andmise otsus ametlikus väljaandes Ametliku Teadaanded;

1.4. Korraldus jõustub teatavaks tegemisest Aktsiaseltsile TREF Nord.

Keskkonnaluba on kantud keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS^[1] registreerimisnumbriga KL-520985. Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-520985 lahutamatu osa.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Aktsiaselts TREF Nord^[2] (edaspidi *ettevõte*) esitas 05.01.2024 Keskkonnaametile nõuetekohase keskkonnaloa taotluse.^[3] Ettevõtte taotleb tähtajalist keskkonnaluba Harju maakonnas Rae vallas Rae külas Tallinna-Rapla raudtee 550^[4] (edaspidi *Tallinna-Rapla raudtee 550 kinnistu*) kinnistul põhjavee ümberjuhtimiseks Rail Baltica Rae viadukti BR0280 ehitustöödega seondult, kehtivusega kuni 01.05.2024 (edaspidi *taotlus*).

Veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 2 lg 2, § 191 lg 1 ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse

(edaspidi *KeÜS*) § 41 lg 1 p 1 ja lg 5 kohaselt annab Keskkonnaamet vee erikasutuseks keskkonnaloo (edaspidi *keskkonnaluba*). Keskkonnaloo taotluse menetlusele kohaldatakse KeÜS 5. peatüki ja haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) sätteid, arvestades VeeS sätestatud erisusi.

2.2. Keskkonnaloo taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaamet teavitas 08.01.2024 ettevõtet ja menetlusosalisi keskkonnaloo taotluse menetluse võtmisest^[5] ning küsis Rae Vallavalitsuselt arvamust keskkonnaloo taotluse kohta^[6] (KeÜS § 43 lg 1 ja § 46 lg 1 p 1).

Keskkonnaamet teavitas 08.01.2024 avalikkust keskkonnaloo menetluse algatamisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (KeÜS § 47 lg 2). Keskkonnaamet ei pidanud vajalikuks teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes.

Transpordiamet saatis 09.01.2024 Keskkonnaametile kirja, et taotluse osas vastuväited puuduvad.^[7]

Rae Vallavalitsus teavitas 16.01.2024 Keskkonnaametit, et taotluse osas ettepanekud puuduvad.^[8]

Keskkonnaamet teavitas keskkonnaloo nr KL-520985 eelnõu ja selle otsuse eelnõu (edaspidi *eelnõud*) valmimisest __.__.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning edastas __.__.2024 eelnõud ettevõttele ning menetlusosalistele tutvumiseks ning arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 40 lg 1 ja § 49 lg 1, lg 2), tähtajaga kaks nädalat, alates eelnõude avalikustamisest^[9]. HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamuse ja vastuväited. HMS § 49 lg 2 kohaselt ei või tähtaeg ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates.

Eelnõude osas *esitati/ei esitatud* arvamusi.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata (KeHJS § 11 lg 3). KeHJS § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lg 21 viidatud tegevuse korral tuleb anda

eelhindang ja otsustada KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 61 lg 3, § 11 lg 2 ja 4). KeHJS § 6 lg 2 loetelu on KeHJS § 6 lg 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Ettevõtte tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuste nimistusse. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg 2 nimetatud tegevusega.

Ettevõtte vee erikasutus on seotud Rail Balticu raudteetrassi rajamisega ning mõju on hinnatud KMH raames: „RAIL BALTICU RAUDTEETRASSI LÕIGU „ÜLEMISTE-KANGRU“ EHTUSPROJEKTI KESKKONNAMÕJU HINDAMINE (KMH)“^[10].

3.2. Kaalutlused vee erikasutusloa andmisel

3.2.1. Lubatud tegevus

Keskkonnaluba on vajalik kui juhitakse ümber põhjavett (VeeS § 187 p 12).

Keskkonnaloaga kehtestatakse veevõtu lubatud kogused ja aeg veehaarete ning põhjaveekihtide kaupa; arvestuse pidamise nõuded veekogumist võetava vee koguse määramise, vee kvaliteedi kontrollimise, sealhulgas võetud vee kohta; saasteainete, sealhulgas ohtlike ainete suurim lubatav sisaldus heitvees ja saasteainete heitkogus ainete ja väljalaskmete kaupa; seirenõuded, sealhulgas mõjutatava suubla seire nõuded; keskkonnaohu vältimise ja keskkonnariski vähendamise meetmed ning nende rakendamise tähtajad ning vajaduse korral meetmed, millega vähendatakse või välditakse tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale, ja nende meetmete tõhususe seire nõuded (VeeS § 193 lg 1 p 1-8).

3.2.2. Nõuded põhjavee võtmisele ja veemajanduskava rakendamine

Ettevõtte taotletav tegevus on seotud pindmise põhjavee ärajuhtimisega ehitustegevuse seondult. Vesi pumbatakse ära ning juhitakse Tallinna-Rapla raudtee 550 kinnistule. Ettevõtte taotleb põhjavee ümberjuhtimist 2024. aastal 900 m³ aastas, 600 m³ I kvartalis, 300 m³ II kvartalis, 0 m³ III ja IV kvartalis ja 10 m³ ööpäevas.

Maa-ameti 1:50 000 geoloogilise baaskaardi ja KMH aruande kohaselt on kavandatava tegevuse alal põhjavesi kaitsmata ja nõrgalt kaitstud maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes ning pinnakate õhuke või puudub täielikult.^[11] Piirkonnas levinud maapinnalt esimeseks põhjaveekogumiks Siluri-Ordoviitsiumi (S-O) veekompleks.

Vee kaitse ja kasutamise abinõude planeerimiseks koostatakse iga vesikonna kohta veemajanduskava (edaspidi *VMK*) ning nende juurde meetmeprogramm, mille põhieesmärgiks on kõigi vete hea ökoloogilise ja keemilise seisundi saavutamine või säilitamine. Meetmeprogramm sisaldab vee kasutamise ja kaitse meetmeid, mille elluviimine aitab saavutada veepoliitika raamdirektiivis sätestatud põhieesmärki.

Ettevõtte kavandatav tegevus on seotud Siluri-Ordoviitsiumi Harju põhjaveekogumiga.

Nimetatud veekogumile ei ole kehtivas Lääne-Eesti veemajanduskava meetmeprogrammis meetmeid ette nähtud.^[12] 2020. aasta hinnangu kohaselt on Siluri-Ordoviitsiumi Harju põhjaveekogumi koguseline ja keemiline seisund hea.^[13]

Ettevõtte on taotlenud keskkonnaluba kehtivusega kuni 01.05.2024, kuid põhjavee ümberjuhtimine toimub taotluse kohaselt 2024. aasta I ja II kvartalis. Keskkonnaamet määrab keskkonnaloaga nr KL-520985 lubatava veevõtu koguseks veehaardest kuni 600 m³ I kvartalis, 300 m³ II kvartalis, 10 m³ ööpäevas, kehtivusega kuni 01.07.2024.

Arvestades, et ettevõtte poolt kavandatav tegevus on: tähtajaline; veekogumi seisund hea; ärajuhitava vee kogused ei ole suured ning keskkonnamõjude eelhindangus ei ole leitud, et tegevus võiks põhjustada põhjaveetaseme alanemist; ära juhitud vesi pumbatakse ehituskaevikutest, mistõttu puuduvad seirekaevud – ei pea Keskkonnaamet vajalikuks ettevõttele põhjaveeseire seadmist.

3.2.3. Nõuded vee suublasse juhtimisele

Ärajuhitud põhjavesi pumbatakse ära ning juhitakse Tallinna-Rapla raudtee 550 kinnistule. Imbala rajatakse killustikust ja filterkangast, mõõdud ca 2 m x 2 m x 1 m. Imbla koordinaadid: X: 6582848.61, Y:551221.04.

Suublasse juhitud vesi peab vastama keskkonnaministri 08.11.2019 vastu võetud määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi *määrus nr 61*) nõuetele. Keskkonnatasude seaduse (edaspidi *KeTS*) kohaselt on ümberjuhitud vesi võrdsustatud karjääri- või kaevandusest ärajuhitava veega (§ 10 lg 6). Vastavalt määruse nr 61 § 9 lg 1 ja 5 tohib kaevandus- ja karjäärivett suublasse juhtida, kui saastenaajatjad ei ületa määruse nr 61 lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000-9999 inimekvivalenti, v.a heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l. Kaevandus- ja karjääriveele tuleb loaga määrata vähemalt biokeemilise hapnikutarbe (edaspidi *BHT7*), keemilise hapnikutarbe (edaspidi *KHT*), pH ja heljumi sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenaajatjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sõltuvalt karjäärast ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Määruse nr 61 § 11 lg 1 kohaselt peab suublasse juhitud vee ohtlike ainete sisaldus vastama määruse lisas 1 sätestatud piirväärtustele. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et vastavalt VeeS § 125 lg 3 on prioriteetse ohtliku aine suublasse juhtimine keelatud, välja arvatud erandjuhtudel veeloa või kompleksloa alusel.

Eelnevast tulenevalt kehtestab Keskkonnaamet keskkonnaloaga nr KL-520985 seiratud saasteained ja nende piirväärtused järgnevalt: BHT7 15 mg/l, KHT 125 mg/l, heljum 40 mg/l, naftasaadused 1 mg/l, pH 6-9. Nimetatud näitajaid tuleb seirata sagedusega üks kord kvartalis. Kui selgub, et suublasse juhitud vesi ei vasta kehtestatud piirväärtustele või põhjustab

negatiivseid tagajärgi suublas, tuleb kasutusele võtta täiendavad meetmed vee puhastamiseks ja nõuetele vastavuse tagamiseks.

3.2.4. Nõuded proovide võtmisele

VeeS § 243 lg 1 on sätestatud, et kui proove võetakse veeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas VeeS § 243 lg 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat. Tulenevalt VeeS § 236 lg 2 on veeuuring VeeS tähenduses vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloga nõutava omaseire eesmärgil. Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega nr 53 „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“.

3.3. Keskkonnaluba kehtivus

Keskkonnaluba vee erikasutuseks on tähtajatu, välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või põhjavett võetakse kinnitatud põhjaveevarust (VeeS § 189 lg 1). **Ettevõtte taotleb keskkonnaluba kehtivusega kuni 01.05.2024, kuid põhjavee ümberjuhtimine toimub 2024. aasta I ja II kvartalis, seega annab Keskkonnaamet keskkonnaluba kehtivusega kuni 01.07.2024.**

3.4. Veekasutuse keskkonnatasu deklareerimine ja aruandlus

Keskkonnatasu deklaratsiooni suhtes rakendatakse maksukorralduse seaduses maksudeklaratsiooni kohta sätestatud (KeTS § 33³ lg 2). KeTS § 33³ lg 1 järgi esitab ettevõtte keskkonnatasu deklaratsioonis keskkonnatasu arvutuse.

Ümberjuhitava vee erikasutusõiguse tasumäär sõltuvalt tegevuse olemuslikust sarnasusest vastava vee erikasutusliigiga võrdne vee erikasutusõiguse tasumääraga, mis on kehtestatud KeTS § 10 lg 4 p 9 või 10 sätestatud alam- ja ülemmäärast lähtuvalt (KeTS § 10 lg 6). Vee erikasutusliigi, mille tasumääraga võrdseks ümberjuhitava vee erikasutusõiguse tasumäär tunnistatakse, määrab olemasoleva teabe põhjal Keskkonnaamet. Ühe kuupmeetri veevõtu erikasutusõiguse tasumäär aastate 2016-2025 kohta on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 17.11.2014 määruse nr 169 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ lisas. Lisaks erinevatele põhjaveekihtidele on eraldi välja toodud joogiks kasutatav mineraalvesi, ravivannimineraalvesi, karjääridest väljapumbatav vesi ja kaevandustest väljapumbatav vesi. Arvestades asjaolu, et ettevõtte juhib põhjavett ümber pindmisest põhjaveekihist, määrab Keskkonnaamet vee erikasutusõiguse tasumäära aluseks karjäärist väljapumbatava vee.

Ettevõttel tuleb iga kvartali kohta täita veekasutuse ja –saaste deklaratsioon. Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse Keskkonnaametile hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Keskkonnaameti eelistus on saada deklaratsioone elektrooniliselt Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalsed keskkonnakasutust pole toimunud. Keskkonnatasu tuleb maksta Maksu- ja Tolliameti poolt avatud ettemaksukontole kvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Ettemaksukontolt maha arvestamine toimub automaatselt kohustuse tähtaja saabudes. Keskkonnatasu deklaratsiooni aluseks olevad keskkonnaseire tulemused ja muud sellised seireandmed esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS vastavalt nõutule.

Ettevõtte on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa veekasutuse aruande. Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2, 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima VeeS, KeÜS ja teistes seadustes ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehelt.^[14]

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

[1] [Kotkas.envir.ee](https://kotkas.envir.ee).

[2] Registrikood 10217746; aadress Lagedi tee 30, Veneküla, Rae vald, Harju maakond, Eesti.

[3] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.01.2024 nr M-126915-1 all, taotlus nr T T-KL/1022103.

[4] Registriora nr 24148950; katastritunnus 65301:001:6161.

[5] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.01.2024 nr DM-126915-2 ja DM-126915-4 all.

[6] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.01.2024 nr DM-126915-3 all.

[7] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.01.2024 nr DM-126915-5 all.

[8] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.01.2024 nr DM-126915-6 all.

[9] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS __.__.2024 nr DM-126915-__ all.

[10] Kättesaadav: Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis nr 6-3/22/10511 all.

[11] <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/geoloogia50k>

[12] <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027-eelnou#veemajanduskavade-do>

[13] <https://keskkonnaportaal.ee/et/p%C3%B5hjavee-seisund>

[14] <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseuba/loa-omajameespea>.

Karina Laasik
juhtivspetsialist
veeosakond